

III.1. Jakość powietrza atmosferycznego

III.2. Ochrona powierzchni Ziemi – gospodarka odpadami

III.3. Wody powierzchniowe

III.4. Inwestycje z dziedziny ochrony środowiska finansowane ze środków Unii Europejskiej

III.5. Edukacja ekologiczna

III.6. Gminny i Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

III.7. Obszary zielone i rolnictwo

III.1. Jakość powietrza atmosferycznego

Światowa Organizacja Zdrowia definiuje powietrze zanieczyszczone jako takie, którego skład chemiczny może ujemnie wpłynąć na zdrowie człowieka, roślin i zwierząt, a także na inne elementy środowiska (wodę, glebę).

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie miasta są:

- zakłady przemysłowe
- gospodarka komunalna (niska emisja z indywidualnych palenisk, kotłowni domowych i małych przedsiębiorstw)
- komunikacja

Jakość powietrza jest systematycznie kontrolowana i oceniana pod kątem spełnienia przewidzianych prawem standardów. W ramach monitoringu jakości powietrza prowadzone są pomiary: pyłu zawieszonego (PM₁₀), dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), ozonu (O₃), benzeny (C₆H₆) oraz zawartości ołowiu (Pb) w pyłe PM₁₀.

Pył zawieszony (PM₁₀)

Zakres średniorocznych stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ na terenie Krakowa mieścił się w przedziale od 50 µg/m³ do 81 µg/m³ i przekroczył poziom dopuszczalny dla rocznego okresu uśrednienia wyników, który dla obszarów miejskich wynosi 40 µg/m³. Norma dla obszarów chronionych nie została przekroczona w Swoszowicach, gdzie odnotowano 28 µg/m³.

Dwutlenek siarki (SO₂)

Średnioroczne stężenie dwutlenku siarki (SO₂) w punktach pomiarowych na ul. Prądnickiej, al. Krasińskiego i ul. Bulwarowej wyniosło 8 µg/m³. W Swoszowicach stężenie SO₂ wyniosło natomiast 16 µg/m³.

Dwutlenek azotu (NO₂)

Średnioroczne stężenie dwutlenku azotu (NO₂) pozostawało na poziomie od 14 µg/m³ (Swoszowice) do 65 µg/m³ (Śródmieście). Norma dla obszarów miejskich (40 µg/m³) została przekroczona na stacji przy al. Krasińskiego.

Tabela III.1. Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM₁₀, dwutlenku siarki oraz dwutlenku azotu w Krakowie w 2008 roku

Rejon Krakowa	Pył zawieszony PM ₁₀		Dwutlenek siarki SO ₂		Dwutlenek azotu NO ₂	
	Stężenie (w $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Wskaźnik zmian (2007=100)	Stężenie (w $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Wskaźnik zmian (2007=100)	Stężenie (w $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Wskaźnik zmian (2007=100)
Krowodrza, ul. Prądnicka	50	96	8	61	31	94
Śródmieście, al. Krasińskiego	81	101	8	61	65	107
Nowa Huta, ul. Bulwarowa	60	102	8	73	30	100
Norma dla obszarów miejskich	40	—	brak	—	40	—
Swoszowice	28	117	16	94	14	56
Norma dla obszaru chronionego	40	—	brak	—	35	—

¹ wartość poziomów dopuszczalnych niektórych substancji w powietrzu według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 roku (Dz.U. z 2008 r., Nr 47, poz. 281)

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie

W marcu 2008 roku weszło w życie nowe rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Od tego momentu do grudnia 2008 roku na terenie aglomeracji krakowskiej wystąpiły przekroczenia alarmowego poziomu pyłu zawieszonego PM₁₀ (200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) przy al. Krasińskiego 4 razy, a przy ul. Prądnickiej i ul. Bulwarowej po 2 razy.

Ozon (O₃)

W 2008 roku nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu, tj. maksymalnej średniej ośmiogodzinnej spośród średnich kroczących, wynoszącej 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Tlenek węgla (CO)

Maksymalna średnia ośmiogodzinna spośród średnich kroczących wynosiła 4 360 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Nowej Hucie i nie przekroczyła wartości dopuszczalnej, czyli 10 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Benzen (C₆H₆)

Średnie roczne stężenie benzenu wahało się w przedziale od 4,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ na stacji w Śródmieściu do 4,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ przy ul. Bulwarowej i nie przekroczyło dopuszczalnego poziomu wynoszącego 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ołów (Pb)

Dopuszczalny poziom stężenia ołowiu (0,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) nie został przekroczony w 2008 roku w żadnej ze stacji na terenie Krakowa.

III.2. Ochrona powierzchni Ziemi – gospodarka odpadami

III.2.1. Odpady przemysłowe

Tabela III.2. Ilość wytworzonych odpadów przemysłowych oraz stopień ich zagospodarowania, składowania i nagromadzenia w 2008 roku

Nazwa zakładu	Odpady (w tys. Mg/rok) ¹			Miejsce składowania (lokalizacja składowiska)
	wytworzone	wykorzystane	składowane	
ArcelorMittal Poland S.A. Oddział w Krakowie	1 446,10	1 351,60	94,50	Zakładowe składowiska odpadów, os. Pleszów w Krakowie
Elektrociepłownia „Kraków” S.A.	138,30	171,10	8,40	Składowisko odpadów EC Kraków, os. Mogiła – Niwy
Metalodlew S.A.	25,10	24,70	0,40	„Slag Recycling” Sp. z o.o., ul. Igołomska 28a
Krakodlew S.A.	28,50	28,50	0,00	—
Telefonika – Sp. z o. o. (2 zakłady)	6,00	5,90	0,00	—
	1,60	1,60	0,00	
Wienerberger Cegielnie Kraków S.A. ²	—	—	—	—
Armatura Kraków S.A.	2,40	2,40	—	—
Przedsiębiorstwo Materiałów Ogniotrwałych KOMEX Sp. z o.o.	6,20	4,20	—	Przekazywanie uprawnionym odbiorcom
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A.	0,81	0,65	—	Pozostałe odpady są przekazywane do unieszkodliwiania firmom zewnętrznym
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	13,51	13,51	0,00	—
Polska Energetyka Holding S.A. Cementownia w Krakowie w upadłości ³	—	—	—	—
Ogółem	1 668,52	1 604,16	103,30	

¹ megagram (Mg) jest standardową jednostką stosowaną w praktyce i przepisach prawnych dotyczących recyklingu do określania ilości odpadów. Jest równy 1 tonie

² brak danych

³ odpady nie były wytwarzane w 2008 roku ze względu na zaprzestanie działalności

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

III.2.2. Odpady komunalne

W 2008 roku masa wytwarzanych odpadów wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 4,5%, zaś ilość zebranych surowców wtórnych o 50,4%. Odzysk z zebranych surowców wyniósł 80%, gdyż surowce wtórne, wrzucane przez mieszkańców do rozstawionych w mieście pojemników, nie zawsze były właściwie posegregowane lub były zabrudzone np. częścią organiczną stanowiącą balast.

Tabela III.3. Wskaźniki dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi w 2008 roku

	Ilość	Wskaźnik zmian (2007 = 100)
Ilość odpadów odebranych (w Mg)	331 608	104,5
Ilość odpadów przypadająca na 1 mieszkańca (w Mg)	0,263	94,5 ¹
Ilość odpadów deponowanych (w Mg), w tym:		
na składowisku Barycz	214 544	112,5
na pozostałych składowiskach	ok. 80 000	–
Gospodarstwa objęte stałym wywozem odpadów (w %)	98	100
Koszty wywozu ponoszone przez 1 mieszkańca w miesiącu (w PLN/os/m-c)	5-20	100-128,2
Ilość zebranych surowców wtórnych (w Mg)	17 218,1	150,4
Odzysk surowców wtórnych (w %)	80	100

¹ wskaźnik ilości odpadów na 1 mieszkańca skorygowano w oparciu o aktualne badania ilości i struktury odpadów komunalnych Miasta Krakowa wykonane przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych z Katowic

Źródło: Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu

Tabela III.4. Surowce wtórne oddane do recyklingu w 2008 roku (w Mg)

Papier	4 123,37
Szkło	3 868,39
Metal	57,06
Plastik	2 204,97
Przekazane do punktów skupu	4 000,00
Pozostałe	2 964,30
Ogółem	17 218,09

Źródło: Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu, Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. w Krakowie, dane od przedsiębiorców

W ramach systemu gospodarowania odpadami Kraków realizuje następujące działania:

- selektywną zbiórkę odpadów komunalnych „u źródła”
- dodatkową selektywną zbiórkę odpadów komunalnych w ogólnodostępnych pojemnikach typu dzwonowego
- zbiórkę surowców wtórnych w ramach akcji edukacyjnych
- sortowanie – zakład segregacji odpadów komunalnych, sortownia Barycz
- kompostowanie odpadów zielonych
- składowanie – składowisko odpadów komunalnych Barycz
- zbiórkę odpadów wielkogabarytowych
- zbiórkę przeterminowanych leków w aptekach
- zbiórkę zużytych baterii

III.3. Wody powierzchniowe

Tabela III.5. Ocena jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia Krakowa w wodę przeznaczoną do spożycia w 2008 roku

Rzeka	Punkt pomiarowo-kontrolny	km	Kategoria wód	Kategoria wód wg wskaźników	
				fizyko-chemicznych	bakteriologicznych
Sanka	powyżej ujęcia	2,7	A3	A3	A3
Rudawa	Podkamycze	9,0	A3	A3	A3
Dłubnia	Kończyce	9,8	A3	A3	A3
Raba	Zbiornik Dobczycki ujęcie wieżowe	powierzchnia	A2	A2	A2
		3 m poniżej powierzchni	A2	A2	A2
		poziom ujęcia	A3	A3	A2

¹ ocenę wód ujmowanych do celów zaopatrzenia ludności wykonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 roku w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz.U. z 2002 r., Nr 204, poz.1728):

A1 – w zależności od uzyskanych wartości granicznych wskaźników jakości wody wymagają prostego uzdatnienia fizycznego, w szczególności filtracji oraz dezynfekcji,

A2 – wody wymagające typowego uzdatnienia fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania wstępnego, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji i dezynfekcji końcowej,

A3 – wody wymagające wysoko sprawnego uzdatnienia fizycznego oraz chemicznego, a także poza wyżej wyszczególnionymi procesami – adsorpcji na węglu aktywnym i końcowego ozonowania lub dezynfekcji

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie

III.4. Inwestycje z dziedziny ochrony środowiska finansowane ze środków Unii Europejskiej

Tabela III.6. Inwestycje z dziedziny ochrony środowiska współfinansowane ze środków pomocowych Unii Europejskiej w 2008 roku

Nazwa inwestycji	Realizacja	Nakłady (w PLN)
Oczyszczalnia Ścieków Płaszów II w Krakowie	Etap I: „Modernizacja i rozbudowa Oczyszczalni Ścieków Płaszów II w Krakowie” – trwał okres zgłaszania wad i usterek	
	Etap II: Kontynuowano realizację prac budowlanych na kontraktach: 1. Budowa Kolektora Dolnej Terasy Wisły, etap I i II 2. Rekultywacja lagun osadowych 3. Budowa Stacji Termicznej Utylizacji Osadów Wyłoniono wykonawcę, zawarto umowę oraz rozpoczęto realizację kontraktu „Kolektor Dolnej Terasy Wisły – etap III”. Trwała realizacja kontraktów na nadzór i zarządzanie budową: 1. Inżynier dla dwóch Kontraktów: „Rekultywacja lagun osadowych” oraz „Stacja Termicznej Utylizacji Osadów” 2. Inżynier dla dwóch Kontraktów dla Kolektora DTW – etap I, II i III	Ogółem ¹ 24 661 707, w tym: budżet miasta 6 290 813, środki UE 18 370 894
Gospodarka odpadami stałymi w Krakowie, etap I – modyfikacja	Przeprowadzono postępowania przetargowe, w wyniku których zostały zawarte umowy z Wykonawcami na wszystkie kontrakty, tj: 1. Budowa zakładu demontażu odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów z urządzeń elektrycznych i elektronicznych wraz z punktem ich gromadzenia 2. Rozbudowa części magazynowej sortowni wraz z punktem gromadzenia odpadów wielkogabarytowych 3. Dostawa kontenerowego bloku energetycznego 4. Pomoc techniczna – usługi inżyniera W roku sprawozdawczym kontrakt „Dostawa kontenerowego bloku energetycznego” został zakończony. Blok energetyczny został dostarczony, Wykonawca przeprowadził montaż, rozruch i ruch próbny oraz przeszkolił personel	Ogółem ² 2 050 39, w tym: budżet miasta 361 621, środki UE 1 688 777

¹ koszt inwestycji jest podany bez udziału Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji (MPWiK)

² koszt inwestycji jest podany bez udziału Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania (MPO)

Źródło: Biuro Funduszy Europejskich UMK

III.5. Edukacja ekologiczna

Tabela III.7. Liczba inicjatyw i koszt realizacji działań z dziedziny edukacji ekologicznej w 2008 roku

		Wskaźnik zmian (2007 = 100)
Liczba inicjatyw ekologicznych	72	96
Koszt realizacji (w PLN)	1 955 291	167

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

W 2008 roku zrealizowano 72 zadania dotyczące edukacji ekologicznej, które były finansowane w większości ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Inicjatywy podejmowały:

- Wydział Kształtowania Środowiska UMK, organizując imprezy promocyjne: Dni Ziemi, Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu, Krakowski Festiwal Recyklingu oraz kampanię edukacyjną – Czysta Akcja. Ponadto sfinansował wydanie materiałów edukacyjno-promocyjnych, takich jak: *Atlas roślinności miasta Krakowa*, ulotka – *Ochrona wód*
- Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu, realizując zadanie „Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarki odpadami”
- centra młodzieży, organizując 11 imprez ekologicznych: „Cztery żywioły”, „Kraków zielenią malowany”, „Moja natura – zdrowie i środowisko”, „Kontrasty, kwiaty, krzewy, drzewa i pnącza w miastach i miasteczkach”, „Zachować dziedzictwo kulturowe dla przyszłych pokoleń – śladami przodków”, „Skarby przyrody i kultury regionu Małopolski”, „Polskie Parki Narodowe”, „Barokowy Kraków w otoczeniu zieleni”, „Mój mały Kraków”, „Ziemia Planeta ludzi”
- domy kultury, organizując 13 imprez ekologicznych np. „Błonie Krakowskie – Łąki Nowohuckie”, „Eko-szlaki Krakowa”, „Pnącza dla Krakowa”, wydając zeszyty monograficzne: *Park Łuczanowice*, *Park Wadów*, realizując konkursy np. „Ogródki sąsiedzkie”
- 19 przedszkoli
- 15 szkół wszystkich stopni
- 3 biblioteki publiczne
- organizacje pozarządowe, realizując 8 projektów, wyłonionych w konkursie grantowym: Nie wyrzucaj! Podziel się; Bądź w Przyjaźni z Przyrodą; Harcerz Miłuje Przyrodę i Stara się Ją Poznać; Turystyka Górską 2008; Chronimy Środowisko Najbliższej Okolicy; Ja i Ty To Znaczący My; Odrzański Spływ Jesienny; Przyroda i Zdrowie

Tabela III.8. Główne zadania prowadzone w ramach edukacji ekologicznej w 2008 roku

Nazwa zadania	Koszt zadania (w PLN)
Edukacja ekologiczna	267 293
Działalność promocyjna i edukacyjna w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami prowadzona przez Wydział Kształtowania Środowiska UMK	155 125
Dni Ziemi	85 008
Krakowski Festiwal Recyklingu	294 227
Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu	53 568
Czysta Akcja	168 020
Działalność proekologiczna prowadzona przez centra młodzieży	19 142
Działalność proekologiczna prowadzona przez domy kultury	55 821
Działalność proekologiczna prowadzona przez biblioteki publiczne	5 200
Działalność proekologiczna prowadzona przez szkoły ponadpodstawowe, specjalne, zespoły opiekuńczo-wychowawcze	10 669
Działalność proekologiczna prowadzona przez jednostki oświatowe	77 488
Edukacja ekologiczna: zadanie realizowane przez organizacje pozarządowe	17 900
Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarki odpadami	745 829

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

III.6. Gminny i Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Tabela III.9. Wydatki Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2008 roku

Rodzaj działania	Kwota (w PLN)	Udział (w %)
Edukacja ekologiczna	1 242 030	5,6
Wspomaganie systemów kontrolno-pomiarowych	61 167	0,3
Urządzanie i rozwój terenów zielonych	5 834 670	26,1
Profilaktyka zdrowotna dzieci	136 730	0,6
Realizacja przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami	29 949	0,1
Zadania służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej	8 747 523	39,2
Dofinansowanie do zadań realizowanych przez osoby fizyczne	1 550 831	6,9
Konkursy dla jednostek zewnętrznych	246 477	1,1
Urządzanie terenów zielonych, w tym parków gminnych	4 476 913	20,1
Ogółem	22 326 290	100,0

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

Tabela III.10. Wydatki Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2008 roku

Rodzaj działania	Kwota (w PLN)	Udział (w %)
Realizacja przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami	4 069 319	88,7
Wspieranie ekologicznych form transportu	14 907	0,3
Zadania inwestycyjne służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej	30 000	0,6
Urządzanie terenów zielonych, w tym parków gminnych	476 481	10,4
Ogółem	4 590 707	100,0

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

III.7. Obszary zielone i rolnictwo

Na obszarze Krakowa znajduje się:

- 5 rezerwatów przyrody, tj.: Bielańskie Skałki, Bonarka, Panieńskie Skały, Skałki Przegorzalskie, Skotczanka – o łącznej powierzchni 48,58 ha
- 3 parki krajobrazowe: Bielańsko-Tyniecki, Tenczyński, Dolinki Krakowskie – o łącznej powierzchni 4 753,8 ha
- 3 rodzaje obiektów uznanych za pomniki przyrody: 199 pojedynczych drzew i Aleja Lipowa w Tyńcu, źródło „Świętojańskie” w Tyńcu oraz głaz narzutowy z czerwonego granitu „Rapa Kiwi” przy ul. Spółdzielców
- 6 użytków ekologicznych: „Uroczysko w Rzęsce”, „Łąki Nowohuckie”, „Staw przy Kaczeńcowej”, „Rozlewisko potoku Rzewnego” oraz utworzone w 2008 roku „Dolina Prądnika” i „Uroczysko Kowadza”

Obszary chronione zostały przedstawione na Rysunku 5 na końcu publikacji.

Tabela III.11. Tereny zieleni urządzonej w 2008 roku

Typ zieleni	Powierzchnia (w ha)	Powierzchnia miasta (w %)
Parki	394,51	1,2
Zieleńce	237,52	0,7
Zieleń przyuliczna w zarządzie ZIKiT	532,03	1,6
Ogółem	1 164,06	3,5

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

Lasy na terenie miasta zajmują powierzchnię 1 431 ha, co stanowi 4,38% powierzchni Krakowa. Na jednego mieszkańca przypada 19 m² powierzchni leśnej. Największy udział w ogólnej powierzchni lasów przypada na lasy komunalne (67,1%), następnie na lasy państwowe (16,6%), lasy własności prywatnej (13,6%) i lasy innej własności (2,7%).

Lasy komunalne zajmują powierzchnię 960 ha, przy czym 900 ha (93,8%) jest w zarządzie Fundacji Miejski Park i Ogród Zoologiczny w Krakowie, a nad pozostałymi 60 ha nadzór sprawuje Gmina Miejska Kraków. W lasach państwowych gospodarowaniem na powierzchni 238 ha zajmuje się Nadleśnictwo Myślenice.

Lasy na terenie Krakowa nie są rozmieszczone równomiernie. Większość z nich zlokalizowana jest w zachodniej części miasta z największym kompleksem leśnym – Lasem Wolskim o powierzchni 419 ha. Najwięcej lasów znajduje się w Podgórzu (Dzielnice VIII-XII) – 825 ha, a kolejne miejsca zajmują Krowodrza (Dzielnice IV-VII) – 528 ha i Nowa Huta (Dzielnice XIV-XVIII) – 78 ha. Do najcenniejszych lasów należą: kompleks Lasu Wolskiego z rezerwatami Panieńskie Skały i Bielańskie Skałki oraz Las Mogiński z unikalnym starodrzewem dębowo-wiązowym. Lasy ochronne obejmują 604,2 ha lasów komunalnych (oprócz tego za lasy ochronne zostały uznane lasy państwowe o powierzchni 238 ha). W ciągu 2008 roku powierzchnia lasów w Krakowie nie zmieniła się. Gospodarka w lasach Krakowa uwzględnia przede wszystkim wymogi lasów ochronnych oraz ich rolę rekreacyjno-turystyczną z zachowaniem zasady trwałości drzewostanów i podniesienia ich zdrowotności.

Tabela III.12. Struktura własności lasów w 2008 roku

	Powierzchnia (w ha)
Powierzchnia ogółem, z tego:	1 431
las komunalne	960
las państwowe	238
las prywatne	195
inna własność	38

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

Tabela III.13. Struktura gatunkowa drzewostanów w 2008 roku

Własność	Udział gatunków w drzewostanach (w %)							
	Buk	Dąb	Sosna	Brzoza	Olsza	Jesion	Grab	Inne
Komunalna	21,2	19,3	13,1	12,9	12,0	3,4	1,6	16,5
Państwowa	25,7	21,6	19,7	9,3	2,4	0,5	10,5	10,3
Prywatna	9,0	14,6	15,1	26,2	9,2	1,5	12,1	12,3

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

Tabela III.14. Struktura użytków rolnych¹ w 2008 roku

	Powierzchnia użytków rolnych (w ha)	Wskaźnik zmian (2007 = 100)
Powierzchnia użytków rolnych ogółem², w tym:	13 200	96,4
grunty orne	7 038	102,9
sady	200	100,0
łąki trwałe	1 600	106,5
pastwiska	200	100,0

¹ dotyczy gospodarstw indywidualnych² z uwzględnieniem gruntów odlogowanych

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

W 2008 roku areal gruntów ornych wyniósł 7 038 ha, co stanowiło 21,5% powierzchni Krakowa i zwiększył się w porównaniu do wcześniejszego roku o 2,9%. Największą powierzchnię zajmowały uprawy zbóż (43%), ziemniaków (22%) oraz warzyw (13%).

Tabela III.15. Użytkowanie gruntów ornych w 2008 roku

	Powierzchnia upraw (w ha)	Wskaźnik zmian (2007 = 100)
Zboża	3 050	96,6
Ziemniaki	1 560	102,2
Warzywa	950	103,2
Rośliny pastewne	550	91,6
Owoce (truskawki)	38	100,0
Pozostałe	890	147,0
Ogółem	7 038	102,9

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

Tabela III.16. Stan pogłowia zwierząt gospodarskich w 2008 roku

	Liczba sztuk	Wskaźnik zmian (2007 = 100)
Pogłowie bydła ogółem, w tym:	1 000	100
krowy	450	100
Pogłowie trzody chlewnej ogółem, w tym:	3 500	77,7
lochy	150	75

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

Podsumowanie**W 2008 roku:**

- Nadal w części obszarów miasta przekroczone były normy stężenia pyłu zawieszonego i tlenków azotu
- Ilość odpadów komunalnych wytworzonych przez gospodarstwa domowe nieznacznie wzrosła, jednocześnie wzrosła też liczba zebranych (w tzw. systemie dzwonowym) surowców wtórnych – papieru, szkła i plastiku
- Zwiększyła się powierzchnia obszarów chronionych poprzez utworzenie dwóch nowych użytków ekologicznych, tj: „Dolina Prądnika” oraz „Uroczysko Kowadza”